

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Eylül 2019 • No: 138

Hayat Pahalılığı, İşsizlik, Kötüleşen Yaşam ve Çalışma Koşulları...

Bu Durumu Tersine Çevirebiliriz!

Siyasi iktidar, sorunları gizleyerek ve toplumda her şeyin yolunda olduğu algısı yaratarak, emekçilerin öfkesini yatıştırma ve kendisine olan desteğin azalmasını engelleme peşindedir.

Resmi verilere göre enflasyon oranı yüzde 15, işsizlik oranı ise yüzde 13... Bu iki rakamı kolayca telaffuz edebiliyoruz. 15 ve 13... Rakamlar basittir ve rakamların dili soğuktur. Ama bir de o rakamların gerçek hayatta karşılıkları vardır. Meselâ enflasyon demek hayat pahalılığı, eriyen ücretler ve geçim sıkıntısıdır! Emekçilerin iki yakayı bir araya getirememesi, yaşam koşullarının kötüleşmesi, acı ve kahrıdır. Resmi işsizlik oranı yüzde 13'tür ama bunun anlamı 4 milyon 233 bin işçinin evine ekmek götürememesi, kendisinin ve ailesinin geçimini sağlayamamasıdır. İşsizlik, çaresizlik kuyusuna itilmektir. İnsanın kendisini değersiz hissetmesi ve bunalıma girmesidir.

Yani yüzde 15 ve 13 emekçiler için sadece bir rakam değildir. Fakat siyasi iktidarın temsilcileri ve sermaye medyası emekçilerin içinde yaşadığı yoksulluğu, milyonlarca işsiz çektığı acı ve sıkıntıyı anlayamaz. Çünkü onların dünyası bizden farklıdır, çünkü onlar topluma yabancılaşmışlardır. Saraylarda ve yalılarda yaşarlar, iktidarın nimetlerini diledikleri gibi kul-

lanırlar. Yoksulluk, ay sonunu getirememeye, çocuklarının okul masrafını karşılayamama gibi derterli yoktur onların. Bize tasarruf öğüdünde bulunurlar ama sıra kendilerine gelince, “devlet yönetiminde itibardan tasarruf olmaz” derler. Şu meşhur şarkı sözlerindeki gibi; ayrı dünyaların insanlarıyız vesselam. Biz alın teri döken ve üreten işçi sınıfıyız, onlar ise sömürücüler ve yiyiciler sınıfı!

Siyasi iktidar enflasyonun düştüğünü iddia ediyor. Hem krizin olduğunu kabul etmiyor hem de “en kötü dönemin geride kaldığını” söylüyor. Hadi diyelim kötü günler geride kaldı, bu durumda hayat pahalılığının azalması, işçilerin satın alma gücünün artması, işsizliğin azalması gerekmez mi? Düne göre hayat pahalılığını daha az hissediyorum diyen işçi var mı? Siyasi iktidar, sorunları gizleyerek ve toplumda her şeyin yolunda olduğu algısı yaratarak, emekçilerin öfkesini yatıştırma ve kendisine olan desteğin azalmasını engelleme peşindedir. Bu yüzden yandaş medyayı da kullanarak toplumu istediği doğrultuda yönlendirmeye çalışıyor. Meselâ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) aracılığıyla enflasyon ve işsizlik rakamları düşük gösteriliyor.

Enflasyondaki duruma bir bakalım: Enflasyon, fiyatların genel seviyesindeki değişimi yani tüm fiyatların tamamında sürekli bir yükseliş olmasını ifade eder. Yaz mevsimi nedeniyle meyve ve sebze fiyatlarının düşmesi ve bunun enflasyonu bir parça düşürmesi hayat pahalılığını ortadan kaldırmıyor.

Yalnızca Temmuz ve Ağustosta, bir ay arayla doğal gaza toplamda yüzde 30 zam yapılmıştır. Elektrikten gıdaya, akaryakıttan ulaşıma her şeye zam yağmaya devam ediyor. Ayrıca enflasyonun düşmesi, malların ucuzlaşması anlamına gelmiyor. Aslında olan, fiyatların genel yükselişinin bir önceki yıl veya aya göre hız kaybetmesidir. Ama eriyen ücretlerimiz telafi edilerek alım gücümüz yükseltilmediği sürece, bu hız kesme fazla bir şey ifade etmez.

Hatırlayalım, geçen sene bu aylarda resmi enflasyon yüzde 25’i aşmıştı. Ama gerçek enflasyon, yani emekçilerin hissettiği enflasyon yüzde 30’ların üzerindeydi. TÜİK, enflasyon sepetine emekçilerin çoğunun kullanmadığı düşük fiyatlı ürünleri koyarak ve rakamlarla oynayarak genel enflasyonu düşük gösteriyordu. Oysa kış aylarında gıda enflasyonu yüzde 33’ü ve sebze-meyve enflasyonu ise yüzde 80’i aşmıştı. Yani emekçilerin temel tüketim maddeleri öylesine pahalandı ki, siyasi iktidar tanzim satış noktaları kurmak zorunda kaldı. Fırlayan hayat pahalılığı karşısında işçi ücretleri eriyip gitti, alım gücümüz düştü. Zaten elimize ne kadar para geçtiği değil, bu parayla ne kadar geçim aracı aldığımız önemlidir. Krizle birlikte alım gücümüz düştüğü için, reel ücretimiz de düşmüş oldu. Yoksulduk, daha fazla yoksullaştık. Zengin ile fakir arasındaki uçurum açıldıkça açıldı.

Kriz öncesindeki alım gücümüzün korunması için bile, önce eriyen ücretlerin telafi edilmesi ve

ayrıca zam yapılması gerekiyor. Ancak patronlar sınıfı ve siyasi iktidar, her zamanki gibi işçi sınıfının karşısında birleşmiştir. Eriyen ücretlerimiz telafi edilmediği gibi, yapılan zamlar resmi enflasyonun bile çok altında kaldı. Geçtiğimiz aylarda devlete ait işyerlerinde çalışan 200 bin işçiye birinci altı ay için sadece yüzde 8 oranında zam yapıldı. İkinci altı aylık dönem için yapılan yüzde 4’lük zam, yüksek vergi diliminden dolayı daha işçinin cebine girmeden devletin kasasına akacak. Siyasi iktidar, yalnızca 200 bin işçiyi sefalet ücretine mahkûm etmekle kalmadı. Çünkü hükümet ile işçileri temsilen Türk-İş arasında imzalanan bu sözleşme, bir örnek teşkil ediyor. Nitekim tekstil işkolundaki patronlar, işçilerin karşısına bu sözleşmeyi ve memurlara yapılan 4+4’lük zammı örnek alarak çıktılar. Yüzde 3+3 oranında zam dayatması yaptıktan sonra, yüzde 8+4’e razı oldular. Böylece ölümü gösterip sıtmaya razı ettiler. Şimdi gündemde 130 bin metal işçisini kapsayan sözleşme var. Doğal olarak bu sözleşme sektördeki tüm işçileri ilgilendiriyor. Metal patronlarının da düşük zam dayatmasıyla işçilerin karşısına çıkacağı sır değil.

Bu zam oranlarının eriyen ücretlerimizi telafi ederek düşen alım gücümüzü yükseltmesi mümkün değildir. Sermaye sınıfı ve siyasi iktidar, Türkiye’de işçi ücretlerine ağır bir darbe vurmuş ve reel ücretleri düşürmüştür. Yüksek orandaki işsizlik de bunda etkili olmuştur. Resmi verilerin ak-

sine, gerçekte 7 milyon kişi işsizdir. Siyasi iktidarın emrindeki TÜİK, bir ay içinde iş başvuru kapılarına müracaat etmeyenleri işsiz saymıyor. **Böylece işsizleri yok sayarak işsizlik oranlarını düşük gösteriyor.** Ne var ki Türkiye’nin birçok ülkenin nüfusundan fazla olan devasa işsizler ordusu, resmi rakamlara girmeyince buharlaşıyor. Sermaye sınıfı, böylesine büyük bir işsiz kitlesinin varlığını, ücretleri düşük tutmak için kullanıyor. İşsizler ordusu çalışan işçiler üzerinde baskı aracına dönüştürülerek hem ücretler düşük tutuluyor hem de ağır çalışma koşulları dayatılıyor.

Bugün sermayenin deyim yerindeyse köpeksiz köyde değneksiz dolaşmasının nedeni, işçi sınıfının sendikalarının son derece güçsüz olmasıdır. İşçiler örgütlenip sermaye sınıfının karşısına tek vücut olarak çıkmadığı müddetçe, bugünkü durumu tersine çevirmek mümkün değildir. Tabiri caizse, yalnız kuzuyu kurt kapar! İşçilerin sınıf olarak birleşmesini sağlayan sendikalarlardır. **İşçi sınıfı, sendikaları aracılığıyla sermaye sınıfı karşısında örgütlü bir güce dönüşür.** 12 Eylül askeri darbesiyle kurulan faşist rejim, sendikalara ağır bir darbe indirmiş, mücadeleci sendikaları kapatmış ve işçi sınıfının örgütlülüğünü dağıtmıştır. Bugünkü zayıflığımızın nedeni budur. Bu durumu tersine çevirmek için sendikalarımızı yeniden ayağa kaldırmalıyız. Ancak o zaman sermayenin ve siyasi iktidarın saldırılarına dur diyebiliriz. ■

İşçiler örgütlenip sermaye sınıfının karşısına tek vücut olarak çıkmadığı müddetçe, bugünkü durumu tersine çevirmek mümkün değildir.

12 Eylül: İşçi Sınıfına Darbe

Tarih 11 Eylül 1980... Türkiye işçi sınıfı yıllardır ayakta. Ülkede adeta örgütlenme ve hak alma seferberliği var, işçiler, gençler, kadınlar mücadelenin en önünde. O gün 74 işyerinde grev var. 30 bin işçi grevde. İşçiler ücretlerinin yükseltilmesini, yaşam koşullarının düzeltilmesini istiyorlar. Haklarını söke söke alıyorlar. Kendilerini sömüren patronlardan hesap soruyorlar. Demokratik haklarının, özgürlüklerinin kısıtlanmasına karşı çıkıyorlar. Patronlar, işçileri korkutmak, geri çekilmelerini sağlamak için nicedir çeteler örgütlüyor, grevlere saldırılar düzenliyorlar. Ama işçiler yılmıyor, korkmuyor, geri adım atmıyor. Çünkü birlikte, birlik içindeler. Mücadeleci sendikalarına, DİSK'e, Maden-İş'e güveniyorlar.

Ama sermaye sınıfı bu durumu bir türlü içine sindiremiyor, işçi sınıfının güçlü olmasını kabul edemiyor. İşçilerin gelişip büyüyen mücadelesini ezmek isteyen patronlar sınıfı, 11 Eylülde tedirgin bir bekleyiş içindeler. Aylardır hazırladıkları uğursuz tertipleri için, askeri darbe için saatleri sayıyorlar. İşçilerin birliğini bozamadıkları için, sömürünün dozunu diledikleri gibi arttıramadıkları için, işçilerin çalışma ve yaşam koşullarını geriye götürecek 24 Ocak kararlarını hayata geçiremedikleri için, bilinçli, mücadeleci işçilere ömürlük cezalar yağdıracak Devlet Güvenlik Mahkemelerini açamadıkları için ve daha pek çok şey için öfkeli. Göreve çağırdıkları ordudan, darbeden medet umuyorlar. İşçilerden intikam almak istiyorlar!

Tarih 12 Eylül 1980... "Sağ-sol kavgasına mâni olmak, akan kanı durdurmak, kamu otoritesini tesis etmek" bahanesiyle düzenlenen askeri faşist darbeyle toplumun üzerine ağır bir karanlık çöküyor. Yönetime el koyan ordu, tüm devlet yönetimini üstleniyor ve yetkiler generallerde toplanıyor.

İki ayrı gün ve birbirinden tümüyle farklı... Şimdi faşist darbecilerin ne yaptığına ayrıntılı olarak bakalım: Meclis kapatıldı, siyasi partiler yasaklandı. Basın susturuldu, tüm demokratik haklar yok edildi. İşçiler silah zoruyla tezgâh başlarına geri gönderildi, gözaltına alındı, tutuklandı. Haklarını aramaları şiddet ve baskıyla engellendi. İşkence tezgâhları, idam sehpaları kuruldu, genç fidanlarımız idam edildi.

Darbecilerin hedefi işçi sınıfının örgütlülüğünü ezmek

ve haklarını yok etmektir. Türk-İş'e ve uzlaşmacı bürokrat sendikacılara dokunmayan darbeciler DİSK'i, Maden-İş'i, sosyalist örgütleri, dernekleri kapattılar ama tek bir patron örgütüne bile dokunmadılar. Patron örgütlerinin temsilcileri darbecilere sayfa sayfa teşekkür mektupları yazdılar. İşçileri kastederek "bugüne kadar onlar güldü, şimdi gülme sırası bizde" dediler.

Sermaye sınıfı, hak arama mücadelesinden uzak duran, örgütsüz bir toplum inşa etmek istiyordu. 12 Eylül rejimi, işçilerin dayanışma ve hak arama örgütlerini ezdi. DİSK'in kapısına kilit vurdu, yönetici ve üyelerini tutukladı. İşçiler için birer okul vazifesi gören mücadeleci dernekler kapatıldı, gazete ve kitaplar yasaklandı. İşçilerin kendilerine güç ve güven duyabilecekleri örgütlenmeler yok edildi. Neticede işçiler sahipsiz kaldı, açık kalan sendikalar bürokratlara teslim oldu. Örgütsüz kalan işçi sınıfı darbenin hesabını sorup yok edilen haklarını tekrar kazanmayı başaramadı.

Üstelik 12 Eylül darbesi işçi kuşakları arasındaki aktarma kayışlarını da kopardı. Genç işçiler darbe öncesindeki işçi mücadelelerinden bihaber büyüdüler. Sorunlarının gerçek kaynağını göremez hale geldiler. İşçilerin hakları, çalışma ve yaşam koşulları her geçen gün daha da geriye gitti. Ekonomik ve sosyal yıkımın bütün faturası örgütsüz topluma, işçi sınıfına kesildi. 12 Eylül'le birlikte, işçiler için bugüne dek uzanacak olan kötü günler başlamış oldu.

Bugün sendikasızlaştırma, taşeronlaştırma ve esnek çalışma yaygınlaşmışsa, düşük ücretler dört bir yanı sarmışsa bu durumun temel nedeni 12 Eylül darbesi olmuştur. İş cinayetleri her ay yüzlerce işçinin canını alıyorsa, grevler "milli güvenliği bozucu" olduğu gerekçesiyle yasaklanıyorsa, işsizlerin sayısı 7 milyonu geçmişse, hayat pahalılığı belimizi büküyorsa, ücretlerimiz eriyip gitmişse, çalışma süreleri 10-12 saati aşmışsa bunun yolunu açan 12 Eylül faşizmidir.

Fakat hiçbir zulüm düzeni, varlığını ilelebet koruyamamıştır. Emekçiler yeniden ayağa dikilip zalimlerden hesap sormayı başarmıştır. Sermaye babalarının ve darbecilerin kaçıp kurtulmaya çalıştıkları, korktukları bir kez daha başlarına gelecek. Bilinçlenen ve örgütlenen işçiler, sömürücülerden eninde sonunda hesap soracaktır. ■

Egemenlerin “Sihirli” Kavramları ve Çarpıtılan Gerçekler

Televizyon, sosyal medya, radyo ve gazete gibi medya araçları hayatımızı çepeçevre kuşatmış durumda. Medyada yayınlanan programların izleyici kitlesinin çoğunluğunu da emekçiler oluşturuyor. Ancak günün 24 saati yayınlanan bu programlarda ne göreceğimize, nasıl yorumlayacağımıza, neye inanacağımıza ya da nasıl davranacağımıza iktidar sahipleri karar veriyor. Emekçi kitlelerin duygu ve düşüncelerini, algılarını belirlemeye yönelik hazırlanan ses, fotoğraf ve video içerikleriyle gerçeklik çarpıtılıyor.

İletişimin temel aracı olan kelimelere patronlar sınıfının çıkarları doğrultusunda anlamlar yükleniyor. Örneğin, emekçilerin yaşamını daha da zorlaştıran ekonomik kriz gerçeği, egemenlerin denetimindeki medya aracılığıyla yok sayılmaya çalışılıyor. “Ülkemize karşı ekonomik savaş ilan edildi, bizi kıskananlar güçlenmemizi istemiyorlar” söylemiyle ekonomik krizin varlığı reddediliyor. Kriz reddediliyor, sorun ortada durduğu için de bunun sorumluluğu dış mihrakların sırtına yıkılıyor.

Milyonlarca işçi ve emekçi, günden güne eriyen ücretler, yaygınlaşan işten atma saldırıları ve artan hayat pahalılığıyla ekonomik kriz gerçekliğini her geçen gün daha derinden yaşıyor. İğneden ipliğe her şeyin fiyatı iki, üç kat arttı, artmaya da devam ediyor. Doğalgaza, elektriğe, temel gıda maddelerine peş peşe yapılan zamlarla milyonlarca işçi için hayat daha da çekilmez hale geldi. Üstelik kış mevsiminin yaklaşmasıyla doğalgaz kullanımı artacak ve buna okulların açılmasıyla birlikte eğitim masrafları da eklenecek. Benzine, toplu taşıma ücretlerine yapılan zamlar da düşünüldüğünde emekçilerin ceplerindeki, mutfaklardaki yangın daha da büyüyecek. Ancak egemenler bu gerçekliği tersine çevirmenin sihirli yolunu da bulmuşlar. Zam yerine “fiyatlarda değişiklik” ya da “fiyatlarda güncelleme” gibi kavramları devreye sokarak, zihinlerde zam yapılmadığı algısı oluşturmaya çalışıyorlar.

Ekonomik krizin bir sonucu olarak işten atma saldırıları yaygınlaşıyor. Ancak bu gerçeklik, sanayi sektöründe çeşitli gerekçelerle “daralma” yaşandığı ve istihdamın azaldığı şeklinde yansıtılıyor. Bir yandan “kriz kriz yok” söylemiyle, türlü cinliklerle ekonomik krizin olmadığını

kanıtlamaya çalışıyorlar. Diğer yandan da işçi sınıfının haklarına yönelik saldırıları gizlemek, yumuşatmak ya da masumlaştırmak istiyorlar. Kendileri “itibardan tasarruf olmaz” diyerek lüks ve gösterişli bir yaşam sürdürürken, emekçilerin her şeyden kısmak zorunda olmasına “tasarruf” diyorlar. Emekçilere neyi, nereden daha ucuza bulabileceklerinin, elektriği, suyu ve doğalgazı nasıl daha tasarruflu kullanabileceklerinin sözde yöntemlerini anlatıyorlar. Yani hem ekonomik krizin faturasını emekçilere kesiyorlar hem de mayalanan tepkileri yumuşatmak için emekçilerin algısını çarpıtıyorlar.

Krizle birlikte emekçilerin yaşamı daha da zorlaşıyor, yoksulluk artıyor. Ancak patronlar ve onların hizmetindeki medya yoksulluk gerçeğini “dar gelirli” kavramıyla çarpıtıyor. Peki, kimdir bu “dar gelirli”? Dünyadaki tüm zenginliği ürettiği, milyarlarca insanın ihtiyacını karşılayacak üretimi gerçekleştirdiği halde sınırlı miktarda gelire sahip olan işçilerdir. Yeterince beslenemeyen, barınma, giyinme, eğitim, sağlık gibi en temel ihtiyaçlarını dahi karşılamakta zorluk çeken emekçilerdir. “Dar gelirli” ya da “durumu olmayanlar” gibi kavramlarla reddetmemizi istedikleri yoksulluk gerçeği çığ gibi büyüyor. Çünkü yoksulluk gerçeğini reddetmekle yoksulluk ortadan kalkmaz. Çünkü yoksul olmak sınıfsal bir durumdur. Çünkü kapitalizm zenginliği üretenlerin yoksulluğa mahkûm edildiği sömürücü bir sistemdir.

Egemenlerin sihirli kavramlarını medya aracılığıyla durmaksızın propaganda etmesinin amacı açıktır. İşçileri içinde yaşadıkları toplumun ve dünyanın gerçeklerinden koparmak. Kendi gerçekliğinden koparılmış, zihinsel yarılsamalarla dumura uğratılmış işçiler, çalışma ve yaşam koşullarını değişikliğe uğratamazlar. Tam da bu nedenle egemenlerin sihirli kavramlarla algımızı yönetmesine, sinsi oyunlarla bilincimizi çarpıtmasına izin vermemeliyiz. Yaşam koşullarını değiştirmenin ve daha güzel bir geleceğe sahip olmanın yolu işçi sınıfının örgütlü ve bilinçli mücadelesinde yer almaktan geçer. Milyonlarca insanı açlığa, yoksulluğa, işsizliğe, kötü çalışma ve yaşam koşullarına mahkûm eden bu sömürü düzenine son verecek kudret işçi sınıfının ellerindedir. ■

Dünya Ayakta, Emekçi Kadınlar Ön Saflarda!

Rengimiz, dilimiz, inançlarımız farklı milyarlarca işçiyiz biz. Dünyanın farklı bölgelerinde yaşıyoruz. Üzerinde alın terimizi dökerek yaşadığımız toprakların iklimi farklı ama kaderimiz hep birbiriyle ortak. Bugün dünyanın birçok ülkesinde emekçiler ayakta. Amerika'dan Sudan'a, Fransa'dan Haiti'ye, Cezayir'den Honduras'a dünyanın birçok ülkesinde emekçiler, yoksulluğa, hak gasplarına, anti-demokratik uygulamalara, cins ve etnik köken ayrımcılığına, savaşa karşı mücadeleyi yükseltiyor.

İşçi sınıfının elleri hünerli, yüreği sıcak, öfkesi gürbüz kadınları da tıpkı tarihin geçmiş dönemlerinde olduğu gibi bugün de mücadelede yerlerini alıyorlar. Hem de en ön saflarda ve erkeklerden kalabalık olarak.

Amerika'da öğretmenler, "grevdeyiz çünkü öğrencilerimizi seviyoruz" dedikleri mücadelelerini pek çok eyalette sürdürüyorlar. Amerika'da öğretmenlerin %77'si kadın. Bunun da etkisiyle bu grevlerde öne çıkan talepler sadece ücret artışı ve sosyal haklar düzeyinde kalmadı. Öğretmenler sektörel ve ekonomik taleplerin yanı sıra cins ve ırk ayrımcılığına, eğitimde fırsat eşitsizliklerine karşı ve yoksul öğrencilerinin ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik taleplerini de yükselttiler. Mücadelelerini 8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar gününde dünyanın pek çok ülkesinde yapılan "kadın greviyle" birleştirdiler. Bu mücadelenin tüm dünyadaki kadınlar için de olduğunu dillendirdiler.

Sudan'da yıllarca diktatörlük rejimi altında, hem evde hem de çalışma hayatında ezilen, yok sayılan, aşağılanan emekçi kadınlar, geçen yılın Aralık ayında patlayan isyanda en ön saflarda yer aldılar. Yoksulluğa, kadınların toplumda yok sayılmasına, her türlü ezilmişliğe "artık yeter" dediler. Yıllarca susturulmaya, yok sayılmaya inat başlarında örtüleri, yumrukları havada, "mermilerin değil sessizliğin öldüreceğini" haykırdılar. Hindistan'da 200 milyon işçi 8-9 Ocakta tarihin en büyük grevini gerçekleştirdi. Bu grevde ve yakın geçmişteki diğer grevlerde Hindistanlı kadın işçiler yine ön saflardaydı. Mücadelenin liderlerinden bir kadın, kadınların grevlere yoğun katılımının ve en ön saflarda olmalarının sebebini şöyle anlatıyordu: "Hükümetin başta ekonomik olmak üzere tüm saldırıları öncelikle emekçi kadınları vuruyor. Çünkü eğitim, sağlık, içme suyu ve yiyecek maddeleri daha da

pahalı oluyor. Ayrıca büyüyen işsizlik ve hayat pahalılığı yüzünden kadınlar güvencesiz işlerde çalışmaya zorlanıyor."

Son iki yıldır dünyanın çeşitli ülkelerinde kadınlar bazı yerlerde erkek işçilerin de katılımını sağlayarak grevler düzenliyor. Sermayenin çarklarına dokunan bu grevler, yıllardır amacı ve anlamı saptırılmaya, kadınlara hediye alınan bir güne dönüştürülmeye çalışılan 8 Mart'ın, gerçek özünün unutturulamayacağını gösteriyor. Patronlar sınıfı ne yaparsa yapsın, işçi sınıfının mücadelesinden silinemeyeceğini ve bütün karartmalara rağmen işçi sınıfının kendi mücadele yöntemlerini eninde sonunda bulacağını gösteriyor.

İsviçre'de, İspanya'da, İrlanda'da kadınlar eşit ücret mücadelesi için greve gittiler. Bu grevlerde sokağa çıkan on binler yaşamın her alanındaki eşitsizliğe karşı etkili bir şekilde seslerini yükseltti. Güney Afrikalı madenciler kadın erkek omuz omuza tacize karşı mücadele verdiler ve 9 gün boyunca iş durdurarak madende kaldılar. Sonunda da el ele, omuz omuza kazandılar. Kadına yönelik şiddet ve tacizin gerçek çözüm yolunun, kadın-erkek işçilerin ortak mücadelesiyle olabileceğinin en güzel örneklerinden birini gösterdiler.

Renklerimiz, dillerimiz, dinlerimiz ayrı. Kimimiz Müslüman, kimimiz Hıristiyan, Yahudi; kimimiz sarışın, kimimiz esmer biraz, kimimiz kapkara. Ama taleplerimiz tüm dünyada aynı. Daha fazla aş, daha fazla iş ve daha fazla özgürlük, barış ve kardeşlik istiyoruz. Çocuklarımız için güvenli bir gelecek, barış dolu bir dünya istiyoruz.

Bugün dünya işçi sınıfının yükselttiği sesler böylesi bir dünyanın kurulmasının hiç de uzak bir hayal ya da imkânsız olmadığını gösteriyor. Ve kadın emekçiler bu inşada en önde yerlerini alıyorlar. Biz de Türkiye'den ses olmalıyız bu büyük, güçlü ve onurlu koroya. Biz kadın emekçiler, patronlar sınıfının dayattığı ezilen kadın figürlerine ya da patronlar sınıfının bize uzak kadınlarına değil; bizim kadınlarımıza, Sudan'da, Amerika'da, İsviçre'de, Güney Afrika'da, dünyanın dört bir yanında, işçi sınıfına dayatılan haksızlıklara boyun eğmeyen, mücadeleciler emekçi kadınlara bakmalıyız. Ve tüm gücümüzle haykırmalıyız; Dünya Yerinden Oynar İşçiler Birlik Olsa! ■

Metalde Sendikaların Talepleri Belli Oldu!

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ile işçi sendikaları arasında sürececek grup toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin başlamasına kısa bir süre kaldı. Yetkili sendikalar işçilerin ücret ve sosyal haklarına yapılmasını talep ettikleri zam oranlarını açıklamaya başladılar. Gerek sözleşme kapsamındaki işçi sayısının çokluğu ve ağır sanayi işçileri olmaları açısından gerekse de MESS'in patron örgütleri arasında tuttuğu konum ve sektörün ekonomik büyüklüğü açısından metal işkolundaki sözleşme süreci her dönemde hayli önemli olmuştur. Üstelik içinden geçtiğimiz ekonomik kriz koşullarını dikkate aldığımızda, MESS sözleşmesinin bu dönem için taşıdığı önem bir kat daha artmış durumda!

MESS sözleşmesi kapsamında 110 binin üzerinde üyesi bulunan Türk Metal geçtiğimiz günlerde gerçekleştirdiği toplantılarla, sözleşme teklif taslağını açıkladı. Türk Metal'in teklif taslağında ilk altı ay için toplam ücret zammı talebinin %26,28 olduğu duyuruldu. İkinci altı ay için enflasyon + %1, üçüncü altı ay için enflasyon + %2, dördüncü altı ay için enflasyon + %1 isteyeceğini açıklayan Türk Metal, ikinci yıl sosyal haklar için enflasyon + %3 oranında zam talebinde bulunacağını ifade etti. Belirtmek gerekiyor ki Türk Metal'in taslağındaki ilk altı ay için belirlenen %26,28'lik zam üç kalemden oluşuyor. 15,55 liranın altındaki saatlik ücretleri bu düzeye çekecek bir iyileştirme zammı (yüzde 3,97) ile sosyal haklara dair istenen zam taleplerini çıkardığımızda, Türk Metal, bütün saat ücretlerine %20 zam talep ediyor. Açıklamayı yapan Türk Metal Genel Başkanı Pevrul Kavlak, patronların son yıllardaki önemli saldırılarından biri olan "sözleşmenin 3 yıllık imzalanması" dayatmasıyla karşılaşmaları durumunda ne tepki vereceklerini soran gazetecileri, "üyeleri mize soracağız" diyerek geçiştirdi.

Öte yandan DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş Sendikası da MESS Grup Toplu İş Sözleşmesi için taleplerini açıkladı. Yüzlerce metal işçisinin katıldığı bir toplantıda yapılan açıklamaya göre Birleşik Metal-İş, MESS ile masaya sözleşmenin iki yıllık imzalanması talebiyle oturacak. İki bölümlü bir ücret talepleri olduğunu açıklayan Birleşik

Metal-İş, işe ilk defa girecek bir metal işçisinin ücretinin yani taban ücretin, asgari ücretin yüzde 15 üzerinde uygulanmasını talep ettiğini açıkladı. Hâlihazırda çalışmakta olan işçilerin ücretlerine ise yüzde 10 zam yapılması ve ardından da saat ücretlerine 3,80 lira eklenmesini talep edeceğini belirtti. Bu taleplerin ortalamada ilk 6 aylık dönem için yüzde 34,2 oranına, parasal karşılık olarak ise ikramiye dâhil aylık net 1152 liraya denk gelmekte olduğunu açıkladı. Birleşik Metal-İş, ikinci ve dördüncü altı aylar için enflasyon + 4 puan, üçüncü altı ay için ise enflasyon + 5 puan zam istediklerini duyurdu.

Ekonomik kriz iyiden iyiye kendisini gösteriyor. Çeşitli matematik oyunları ile enflasyon olduğundan düşük gösteriliyor olsa da gerçekler emekçilerin canını yakmaktadır. Bugün Türkiye'de gerçek enflasyon, yani işçi ve emekçilerin enflasyonu %30'ların üzerindedir. Sendikalar tarafından MESS sözleşmesi kapsamında dile getirilen zam taleplerinin işçilerin ücretlerindeki bu erimeleri telafi edip etmeyeceğini bir yana bırakalım. Talep edilen bu zam oranlarını almak dahi ciddi mücadeleler gerektirecektir.

Sözleşme masasında metal patronlarının nasıl bir tutum alacağını anlamak için sadece son süreçteki birkaç gelişmeyi hatırlamak yeterlidir. Yüksek Hakem Kurulu marifetiyle %6 ücret zammı ile bitirilen TÜPRAŞ sözleşme süreci, Türk-İş ile hükümetin danışıklı dövüşü sonucunda %8 ücret zammı ile bitirilen kamu toplu sözleşme süreci, Memur-Sen, hükümet ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulu işbirliği ile %4+4 ile bitirilen kamu emekçilerinin sözleşme süreci... Yakın dönemde hükümetin siyasi müdahalelerinin de etkisiyle oldukça düşük zam oranlarıyla bağtlanan bu üç sözleşme süreci, metal işçilerinin önündeki güncel derslerdir. Son derece açık ki hükümetin desteğini arkasına alan MESS, grev yasağı tehdidini de kullanarak bastırarak! Metal patronları üç yıllık sözleşme süresi ve işçilerin eriyen ücretlerini bile telafi etmeyecek, onları sefaletle mahkûm edecek düşük zam oranıyla bu süreci kapatmak isteyecek! Asıl soru şudur: Bu sözleşme kapsamındaki yaklaşık 130 bin metal işçisi ne yapacak?

Cargill direnişi İstanbul'da devam ediyor

Cargill işçilerinin Bursa'da başlayan mücadelesi 20 Ağustos'tan bu yana şirketin merkez ofisinin bulunduğu İstanbul Ataşehir Palladium Tower önünde devam ediyor. 14 Cargill işçisi Tek Gıda-İş Sendikasında örgütlendiği işten çıkarılmıştı. Yüzlerce gün boyunca Bursa'daki fabrikanın önünde direnişlerini sürdüren işçiler, seslerini şirket merkezine daha yakından duyurmak için direnişlerini İstanbul'a taşıdı. Direnişin 500. günü olan 30 Ağustos'ta, yeni direniş alanında bir basın açıklaması yaparak kararlılıklarını bir kez daha duyurdular. Günün 24 saatini direniş alanında geçiren işçileri sendikalar, emek örgütleri yalnız bırakmıyor. ÜİD-DER'li işçiler de Cargill işçilerine dayanışma ziyaretleri gerçekleştiriyor.

Direnişin 500. gününde Cargill işçilerini yalnız bırakmayan ÜİD-DER, direnişin 517. gününde de bir dayanışma ziyareti gerçekleştirdi. ÜİD-DER'li işçiler hazırladıkları yemeklerle birlikte işçileri ziyaret ettiler. Direniş alanında dayanışma sofrası kuruldu. Yemeğin ardından içilen çaylar eşliğinde mücadele deneyimleri paylaşıldı. Ziyaret sona erip ayrılma vakti geldiğinde direnişçi bir işçi, ÜİD-DER gibi mücadele örgütlerinin ve mücadeleciler işçilerin kendilerini ziyaret etmesinden duydukları memnuniyeti ifade etti. Morallerinin daha da yükseldiğini ve bu ziyaretlerin kendilerine umut verdiğini dile getirdi. Direnişçi Cargill işçileri, ÜİD-DER'li

işçileri "Birleşe Birleşe Kazanacağız" sloganını gür bir şekilde haykırarak ve alkışlarla uğurladılar.

VIP Tekstil'de sendika düşmanlığı protesto edildi

Kocaeli Darıca'da bulunan VIP Tekstil'de işçilerin DERİTEKS Sendikasında örgütlenmeleri üzerine patron 15 işçiyi işten çıkardı. İşçilerin sendika haklarını tanımayan patron, işten çıkarmaların yanı sıra baskıları arttırdı, işten atma tehditleriyle e-devlet şifrelerini isteyerek işçileri istifaya zorladı.

Patronun sendika düşmanlığını protesto etmek üzere 14 Eylül'de fabrika önünde basın açıklaması gerçekleştirildi. Türk-İş'e bağlı çeşitli sendikaların yöneticileri ile Gebze EYT Derneği üyesi işçiler de eyleme katılarak destek verdi. Basın açıklamasını gerçekleştiren DERİTEKS Genel Başkanı Musa Servi, sendika düşmanı patron tarafından 15 işçinin işine son verildiğini, 60'tan fazla işçinin de zorla istifa ettirildiğini ifade etti. Servi, konuşmasında işçilerin daha fazla mağdur edilmeden sorunun çözülmesi, işçilerin üzerindeki baskıların kaldırılması ve atılan işçilerin geri alınması çağrısı yaptı.

MHP'li Aliağa Belediyesi 62 işçiyi daha işten attı

Aliağa Belediyesinde işten atılan işçilerin direnişi sürüyor. Direnişin 100. gününde MHP'li belediye başkanı, fen ve sosyal işlerde çalışan 62 işçiyi daha işten attı. Belediye başkanı Serkan Acar, daha önceki gibi, "teknolojik" gelişmeler bahanesine sığındı.

31 Mart seçimlerinin ardından MHP'li belediye başkanı, 100 işçiyi işten atmıştı. Atılan işçilerin işlerine geri dönme mücadelesi sürerken, Serkan Acar, çalışan işçileri de işten atmakla tehdit etti, DİSK Genel-İş Sendikası üyesi işçilere, sendika değiştirmeleri için baskı uyguladı. Sonra da 62'sini işten attı. Çalışmaya devam eden işçileri de işten atmakla tehdit etti. Aliağa belediyesinde yetkili olan Genel-İş, üyelerine sahip çıkacağını ve atılan işçiler işlerine geri dönene kadar mücadelelerinin süreceğini belirtti. ■

Güney Kore

ABD

Fransa

İşsizliğe, Yoksulluğa, Yok Sayılmaya

Hayır!

ABD GM işçileri fabrikanın kapatılmasına hayır diyor!

Otomotiv devi General Motors, geçtiğimiz yıl Kasım ayında ABD ve Kanada'daki 5 fabrikasını kapatacağını, 14 bin işçiyi işten çıkaracağını duyurmuştu. Bunun üzerine ABD Başkanı Trump, devletin şirkete sağladığı bütün olanaklara rağmen GM'nin ABD'deki bazı fabrikalarını kapatma kararına karşı yaptırım uygulayacağını, işçilerin işlerini kaybetmesini engelleyeceğini söylemişti. Trump'ın açıklaması işçileri umutlarsa da GM'nin kararını değiştirmede. GM, ekonomik kriz ve rekabetin sürdürülemez boyutlara ulaşması gerekçesiyle fabrikalarını kapatacağını duyurdu. GM ile Birleşik Otomotiv İşçileri Sendikası UAW arasında görüşmeler devam ederken 50 bin işçi fabrikaların kapatılmaması ve işçi çıkarılmaması için 16 Eylülde greve gitti. 50'nin üzerinde işyerinde gerçekleşen üç günlük grev sektörde son 12 yılın en büyük grevi olma özelliğini taşıyor.

GM, son üç yılda ABD ve Kanada'da 35 milyar dolarlık kâr elde etti. Buna rağmen devlet yardımlarıyla, sübvansiyonlarla desteklendi. Kriz gerekçesiyle, daha düşük ücrete, geçici, taşeron işçi çalıştırma kararını Birleşik Otomotiv İşçileri Sendikası UAW'a kabul ettirdi. Bu durum işçilerin daha da yoksullaşmasına, daha da ağır şartlarda çalışmasına neden oldu. İşçileri sömürerek büyüyen GM'nin CEO'su geçtiğimiz yıl 22 milyon dolar, yani ortalama bir GM işçisinin tam 281 katı kazanç elde etti!

GM, satışlarının ve kârının azaldığını söylerken Çin ile ticaret savaşını sürdüren Trump'ı suçluyor. Trump ise GM'ye ABD yerine Çin ve Meksika'daki fabrikalarını kapatması çağrısında bulunuyor. Kendisi de bir işçi düşmanı olan Trump'ın vaatleri şovdan ibaret kalırken,

şirket işçilerin taleplerini karşılamaya yanaşmıyor. İşçiler, ekmeklerini korumak için mücadele etmek zorunda olduklarını belirtiyorlar.

Öte yandan GM ile UAW arasında 4 yıllık toplu iş sözleşmesi görüşmeleri de devam ediyor. Toplu sözleşmenin nasıl sonuçlanacağı başta Ford ve Chrysler işçileri olmak üzere yüz binlerce otomotiv işçisinin ücretlerini belirleyecek. Bu nedenle ABD'li otomotiv işçileri GM işçisi kardeşlerini desteklemekten geri durmuyor.

Güney Kore: Metal işçileri grev dedi

Dünyanın en büyük motorlu araç üreticilerinden General Motors'un Güney Kore'deki 3 fabrikasında çalışan yaklaşık 8 bin işçi, 9 Eylülde greve çıktı. Kore Metal İşçileri Sendikası (KMWU) üyesi işçiler ücret artışı talebiyle üç günlük bir grev gerçekleştirdiler.

General Motors (GM) Mayıs 2018'de Güney Kore'deki bir fabrikasını kapattı ve yaklaşık 2 bin işçi işsiz kaldı. Diğer üç fabrikada ise üretim hızlandırıldı, işçilerin iş yükü arttı. GM, işçilerin ücretlerini arttırmaya yanaşmadı ve işsizlikle tehdit ettiği işçileri bu şartlarda çalışmaya mahkûm etti. Ancak işçiler bu duruma daha fazla dayanamadılar ve maaşlara %5,7'lik zam, bir buçuk aylık ücrete denk gelen performans primi ödemesi, 5400 dolarlık ikramiye talebiyle greve çıktılar. Aynı zamanda ABD'li araç üreticilerinin Doğu Asya'daki yeniden yapılandırma planlarını da protesto ettiler. Bu planlar kapsamında birçok fabrikanın kapanacağını ve binlerce işçinin işsiz kalacağını vurguladılar.

İşçiler, GM'nin 2023'e kadar Güney Kore'deki bir fabrikasını daha kapatacağını, iş güvencelerinin olmadığını belirtti. Her yıl milyarlarca dolar kâr eden ancak sıra işçilere geldiğinde ücretleri donduran GM yöneticileri ise, işçilerin greve çıkacağını öğrendiklerinde "hayal kırıklığına

Güney Afrika

Arjantin

uğradıklarını” dile getirdi. İşçileri iliklerine kadar sömür, hak istediklerinde ise hayal kırıklığına uğradığını söyle! İşte kapitalist sömürücülerin açgözlü ve ikiyüzlü doğası! Üç günlük grevleriyle yaklaşık 10 bin aracın üretilmesini engelleyen ve GM patronlarını uyaran işçiler, talepleri kabul edilinceye kadar mücadeleye devam edeceklerini dile getiriyorlar.

Fransa: Emeklilik maaşlarının düşürülmesine karşı grev

Fransa'nın başkenti Paris'te işçiler emeklilik hakkına yönelik saldırıları grevlerle protesto ediyor. Genel İşçi Konfederasyonu (CGT) üyesi taşıma işçileri, “reform” adı altında emeklilik hakkının tırpanlanmasına karşı 13 Eylülde grev gerçekleştirdi. Toplu Ulaşım Kurumu'nun (RATP) yönetim kadrosu da dâhil tüm işçilerin katıldığı grev, 2007'den bu yana gerçekleşen en büyük ulaşım grevi oldu. “Genel emeklilik sistemi” denilerek 2020 yılında hayata geçirilmesi planlanan yeni tasarıya göre pek çok işçi daha uzun yıllar çalıştırılmaya karşılık daha düşük emekli maaşı alacak.

Cumhurbaşkanı Macron koltuğa oturur oturmaz, krizden çıkışın yollarının “reformlardan” geçtiğini söylemiş, bu reformların çalışma yasası, vergi, bütçe gibi alanlarda hızla devreye sokulacağını duyurmuştu. Fransa'da farklı meslek grupları için farklı emeklilik şartları uygulanıyor. Macron hükümeti “herkes için aynı hak” adı altında emeklilik şartlarını ağırlaştırılan bu saldırısını meşru kılmaya çalışıyor. Planlanan yeni sisteme göre işçiler mevcut olan en iyi emeklilik koşullarında değil, asgari ve en düşük koşullarda eşitlenecek!

CGT Başkanı Martinez, hak gaspına yönelik mücadelenin önemini vurguladı. Emeklilik sisteminde yapılacak değişikliğin var olan en iyi şartlarda eşitlenmesi yerine, pek çok işçinin hakkına el uzatılmasını kabul etmeyeceklerini belirtti. Taşıma işçilerinin bu mücadelesine, avukatlar, havayolu çalışanları ve sağlık işçileri de 16 Eylülde grevlerle dâhil olacaklarını duyurdu.

Arjantin: Krizin faturasına hayır!

Başta kamu çalışanları olmak üzere binlerce işçi, yük-

sek enflasyon karşısında ücretlerinin eridiğini belirterek ücret artışı talep ediyor. İşçiler, 10 Eylülde başkent Buenos Aires başta olmak üzere meydanlara çıktılar. Son aylarda işten çıkarılan işçilerin işe iade edilmesini ve artan işsizliğe karşı daha fazla iş yaratılmasını talep ediyorlar. Kamu Çalışanları Sendikası (ATE) ve Arjantin İşçi Merkezi Birliği (CTA) üyesi işçiler, hükümet zammının enflasyon oranının altında olmasının kabul edilemeyeceğini, toplu sözleşmelerin görüşüldüğü özel komisyonların tekrar kurulmasını istediklerini belirtti. Ülkenin çeşitli şehirlerinde de benzer gösterilerin düzenlendiği eylemlere, eğitim ve sağlık sektörlerinden sendikalar da destek verdi.

Güney Afrikalı kadınlar: “Erkek egemen sisteme karşıyız!”

Güney Afrikalı binlerce kadın giderek artan kadına yönelik şiddeti protesto etmek için 4 Eylülde sokaklara döküldü. Emekçi kadının ezilmesini besleyerek büyüten kapitalist sisteme ve temsilcilerine tepki gösteren kadınlar, eylemlerini Dünya Ekonomik Forumu'nun yapıldığı gün gerçekleştirdiler. Siyasetçilerin ve Afrika'nın en büyük iş adamlarının bulunduğu parlamento binasına, “Sıradaki Ben miyim?”, “Bedenim Suç Mahalliniz Değil! Adalet İstiyoruz!” yazılı pankartlarla yürüdüler. Başkent Cape Town'da gerçekleştirilen protesto yürüyüşüne her yaşta binlerce kadın katıldı.

Kadına şiddetin en çok yaşandığı ülkelerden biri olan Güney Afrika'da sadece Ağustosta 30 kadın öldürüldü. Son olarak 19 yaşında üniversite öğrencisi genç bir kadının gittiği postanede tecavüze uğraması ve öldürülmesi üzerine kadınlar; “Artık Yeter!” dediler. Her geçen gün kadına yönelik şiddetin arttığı ancak hükümetin buna karşı hiçbir önlem almadığı dile getirilirken, cezai yaptırımların artması talep edildi. Kadınlar kendilerinin hedef gösterilmesine, şiddetin meşrulaştırılıp teşvik edilmesine sessiz kalmayacaklarını belirttiler. Sorunun kaynağına işaret eden kadınlar, “erkeklere karşı değil, erkek egemen sisteme karşı” mücadele ettiklerini vurguladılar. Protesto gösterilerinin ardından hükümet, önlemlerin arttırılacağına dair söz vermek zorunda kaldı. ■

Parıltının Ardındaki Karanlık: Mika Çocukları

Güneşte ışıltılı parlayan lüks otomobiller, renk renk rujlar, çeşit çeşit farlar, daha nice kozmetik ürün ve hayatımızın her alanında kullandığımız elektronik eşyalar... Hepsinin ortak bir noktası var: Mika! Mika kendinden ışıltılı, elektronikten kozmetiğe, oradan da araba boyalarına varıncaya kadar birçok alanda yaygın kullanımını olan gümüş renkli bir mineral... Güneşte parıl parıl parlayan ve göz kamaştırır bu mineralin toprak altından çıkarılma hikâyesi ise maalesef bir o kadar karanlık.

Dünya mika ihtiyacının yüzde altmışı Hindistan'ın Jarkand bölgesindeki madenlerden karşılanıyor. Kapitalist sömürü düzeninin en karanlık, en vahşi yüzlerinden biri de burada ortaya çıkıyor işte: Çocuk işçilik! Yüzde sekseni ruhsatsız, yani kaçak olan bu madenlerde çoğunlukla çocuk işçiler çalıştırılıyor. Dört, beş yaşında çocuklar dahi var aralarında... Küçücük elleriyle toprağı kazıyor, mikaları çıkarıp temizliyorlar. Çalıştıkları yere maden bile denemez! Bunlar ancak çocukların sığabileceği büyüklükteki çukurlar... Güvenlik önlemi namına hiç bir şeyin olmadığı bu karanlık çukurlarda, her ay ondan fazla çocuk yaşamını yitiriyor. Patronların kâr hırsı, her ay en az 10 Hindistanlı çocuğı birkaç kilogram mikaya kurban ediyor. Madenin çökme riskinin yanı sıra, çocuklar birçok sağlık problemiyle de karşılaşılıyorlar. Astım, kalp hastalıkları ve hatta kanser... Çocuklarını tedavi ettirmek isteyen aileler masrafları karşılamak için borç almak zorunda, bu borçları ödemek içinse ailecek daha çok çalışmaları gerekiyor. Tam bir kısır döngü! Toprak altında kalan, daha yaşamının başında yitip giden çocukların yerine kardeşleri çalışmaya başlıyor. Çünkü bölgede başka hiç bir geçim kaynağı, başka bir iş yok!

Çocuklarla yapılan bir röportaj, Mika Çocuklarının yaşamına dair derin izler taşıyor. "Bugün çalışmak zorunda olmasaydınız ne yapardınız?" diye bir soru yöneltiyor spiker Mika Çocuklarına... Muhtemelen çocuklarla koşup oynardık, gezip tozardık gibi bir cevap bekliyor. Ancak gönlünce koşup oynamak, eğlenmek yani çocukluğunun tadını çıkarmak Mika Çocukları için maalesef hayal bile değil! Çocuklar soruya "karnımız aç, otururduk" cevabını veriyor. Mika madenlerinde çalışan çocuklar, aılıktan

ölmek için her gün ellerinde beyaz mumlar, yüreklerinde dipsiz korkularla giriyorlar karanlık çukurlara... Bir daha o çukurlardan çıkamamak, ertesi güne uyanamamak pahasına...

Peki, kim satın alıyor, çocukların karın tokluğuna çıkardığı mika madenlerini kim kullanıyor? BMW, Volkswagen, L'Oreal ve daha birçok dünya devi marka... Her yıl milyarlarca dolar kâr eden bu büyük markaların patronları da mika madenlerinde çocukların çalıştırıldığını biliyor elbette. Neticede çocuk işçi demek onlar için daha az maliyet, daha ucuz mika demek! Patronlara sorulduğunda da yüzüstü "çocuklar orada çalışarak yaşam şartlarını iyileştiriyor" diyorlar. Kendi çocukları sınırsız imkânla, bolluk bereket içinde büyüyen bu mukteditler, utanmadan karın tokluğuna bir yük hayvanı gibi çalışmayı "yaşam şartlarını iyileştirmek" olarak yutturmaya çalışıyorlar. Üstelik neden bu çocukların yaşamak için çalışmak zorunda olduğuna dair tek kelime de etmiyorlar. Etmezler, çünkü bunun, efendisi oldukları kapitalist sömürü düzeninin bir sonucu olduğunu onlar da çok iyi biliyorlar.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün raporlarına göre dünyada 5-17 yaş arasında olan 218 milyon çocuk işçi var. Bu dev çocuk-işçi ordusunun 75 milyonu 5-11 yaş aralığındadır, tehlikeli işkollarında ağır sömürüye maruz kalıyorlar. Aynı Mika Çocukları gibi... Türkiye'de de 2 milyonu aşkın çocuk işçi bulunuyor ve bu sayılar her geçen gün artıyor. Bir tarafta daha oyun çağında fabrikalarda, madenlerde çalışmak zorunda olan milyonlarca çocuk, öte yanda onların alın teriyle, kaniyle kârlarına kâr katan, zevkusefa içinde yaşayan bir avuç asalak, yani patronlar sınıfı... Sermaye sınıfı için işçi çocuklarının canının da geleceğinin de bir kıymeti yoktur. Onlar sadece kârlarını ve lüks yaşamlarını düşünürler! Çocuklarımız onlar için ucuz işgücünden başka bir şey ifade etmez. Daha körpeçik çocuklarımızın çalışmak zorunda olmadığı, gönlünce oynadığı, güldüğü, güvende olduğu bir dünya ancak bu sömürü düzeni son bulduğunda mümkün olacak. Bunu mümkün kılmak ise bizlerin elinde!

ABD: Bir Ülke İki Sınıf, İki Dünya

ABD'yi nasıl bilirsiniz? Gücüne karşı koyulamayan, Ahikmetinden sual sorulmayan mı? ABD'yi Hollywood filmlerinden anlamaya çalışırsak fırsatlar ve özgürlükler ülkesidir. Ama o meşhur Hollywood'a açılan sokakların kaldırımlarında yatan evsizlere düşüncelerini sorsak, ne derler? Yoksul, evsiz, işsiz ve aç kalma hürriyetiyle hür olunan bir ülke... Bu ülkenin egemenlerine göre ABD, dünyanın dört bir yanına "insan hakları", "barış", "huzur" dağıtıyor. Peki, savaş ve yıkımın ortasında kalan Irak ve Afganistan halklarına sorsak ne derler? Tüm kötülüklerin müsebbibi! Bugün kapitalist dünyanın tepesinde oturan ABD; askeri, siyasi, ekonomik gücüyle dünyanın süper gücü unvanını kimselere kaptırmıyor. Asya'ya, Afrika'ya, Ortadoğu'ya silahlarla, bombalarla, katliamlarla "medeniyet" götürdüğünü iddia ediyor. ABD'nin sömürücü sınıfı, aynı zamanda Amerikalı işçi sınıfını iliklerine kadar sömürüyor, haklarına el koyuyor.

Zenginlik ve refah ülkesi olarak bilinen ABD'de bu zenginlikten emekçilerin payına kırıntılar düşüyor, yoksulluk artıyor, işsizlik yükseliyor, sorunlar ve çelişkiler derinleşiyor. ABD'nin zenginleri ile emekçileri arasındaki gelir eşitsizliği, iki sınıf arasındaki uçurumun dibini görünmez hale getirirken, sorunları daha da gözler önüne seriyor. Forbes'in 2018 en zengin 400 ABD'li listesinde yer alan Bill Gates (Microsoft'un kurucusu), Jeff Bezos (Amazon.com'un kurucusu) ve Warren Buffett'ın (Dünyanın en büyük yatırımcılarından) sahip olduğu toplam servet 250 milyar doların üzerinde. Bu üç milyarderin toplam zenginliği, 160 milyon insanın toplam zenginliğine eşittir. ABD nüfusunun sadece yüzde 5'i toplam servetin yüzde 60'tan fazlasını elinde tutarken, nüfusun yüzde 70'ten fazlası toplam zenginliğin yalnızca yüzde 20'sini paylaşıyor. Dudak uçuklatan zenginlik giderek daha az sayıda kişinin elinde toplanırken, yoksulluk daha da yayılıyor. Eğitim ve sağlığın oldukça pahalı olduğu ABD'de, 44 milyon öğrencinin yaklaşık 1 trilyon 52 milyar dolar öğrenim kredisi borcu bulunuyor. Nüfusun yüzde 20'si sağlık primlerini ödemekte zorlanıyor. Yaklaşık 30 milyon insanın sağlık güvencesi bile bulunmuyor.

Dünyanın en gelişmiş ülkesine bir bakın; bir ülkede iki

ayrı dünya! Bir yanda zenginliğine zenginlik katan ABD'li egemenler, öte yanda payına yoksulluk düşen ABD'li işçi ve emekçiler... Bitmedi! Guetemala'dan, Honduras'tan, El Salvador'dan ve dünyanın başka diyarlarından yollara düşen binlerce göçmen, iş ve aş bulma umuduyla geldikleri ABD'de yine sefaletin içerisinde buluyorlar kendilerini. Göçmen karşıtı politikaların gittikçe azgınlaştığı ABD'de, yasadışı göç ve uyuşturucu trafiğiyle mücadele bahanesiyle sınırlara duvarlar örülüyor, Amerika-Meksika sınırında onlarca göçmen gözaltı merkezi açılıyor, kaçak göçmenleri sınır dışı etmek için av başlatılıyor. Üstelik hijyenden yoksun bu göçmen gözaltı merkezlerinde çocuklar hastalanıp ölüyor!

Su akar yatağını bulur, gerçekler de öyle. ABD'li egemenlerin "Amerikan rüyası" ile uyutmaya çalıştığı ABD'li işçi ve emekçiler artık rüya görmüyor. Gerçekler egemenlerin yalanlarına ve aldatmacalarına baskın gelmeye başlıyor. ABD işçi sınıfı yeniden derin uykudan uyanıyor ve kendi hikâyesini nakış nakış yazıyor. Geçmiş işçi kuşaklarının yaptığı gibi, sömürüye karşı başını kaldırarak mücadele ateşini harlıyor. Havalimanlarından hastanelere, fabrikalardan tren istasyonlarına, okullardan orkestra salonlarına, ABD'li işçiler kendi egemenlerine karşı mücadele ediyor. Birçok eyalette meydanlara akan öğretmenler, düşük ücretlere, yetersiz okul bütçelerine karşı "Artık yeter!" diyor, başarılı grevleriyle mücadelenin yolunu açıyor. Öğretmenlerin mücadelesinden etkilenen Chicagolu otel işçileri, New Yorklu hemşireler ve inşaat işçileri de daha yüksek ücret, sağlık sigortası, güvenceli iş talepleriyle mücadeleye atılıyor. Taşıma, otomotiv, silah, tarım sektöründeki işçiler mücadelelerini sürdürüyor. İşçiler ve gençler arasında, sınıfsız ve sömürsüz toplum demek olan sosyalizme ilgi artıyor.

Dünyanın dört bir yanında emekçi halkların başına belalar musallat eden ABD'li egemenlerin bugünlerde ABD'li işçi ve emekçilerle başı dertte! ABD işçi sınıfı, kendi rüyasının peşinde! Mücadele defterimize yeni sayfalar ekleyen ABD'li sınıf kardeşlerimizin mücadelesi gösteriyor ki, dünyanın en gelişmiş ülkesi olsa bile kapitalizm altında işçilere gün yüzü yok! ■

Aliağa Direnişçilerine Mektup

■ İstanbul'dan bir işçi ailesi

Merhaba İzmir Aliağa Belediyesi'nde direnen emekçiler! Ben İstanbul Avcılar Belediyesi'nde sizlerle aynı sorunları yaşamış olan ve sizin gibi haksızlığa boyun eğmeyip direnen bir işçinin kızıyım. Bu mektubu sizlere, Dayanışma TV'de yayınlanan videonuzu izledikten sonra annem ve kız kardeşimle birlikte yazmaya karar verdik. Tıpkı sizin gibi Avcılar Belediyesi işçilerinin de videosunu yapmıştı Dayanışma TV. Videonuzu izlerken yaşadıklarımız aklımıza geldi, duygulandık. Sizlere moral ve destek olması için yaşadığımız zorlu süreçten nasıl kurtulduğumuzu kısaca anlatmak istedik.

Ben şu an 18 yaşındayım, o zamanlar 15 yaşındaydım. Aradan yaklaşık 3 sene geçti. İlk zamanlar babamın gözündeki yorgunluğu anlayamazken şimdi daha iyi anlıyorum. Biz dört kardeşiz. O zaman biz üç kardeş okuyorduk ve diğer kardeşimiz daha bir yaşında bile değildi. Babam ev kirası, faturalar, okul masrafları, bez parası, mama parası, ilaç parası ve borçlar gibi daha sayamadığım bir sürü sıkıntıyla başa çıkmaya çalışıyordu. Bunlarla

baş çıkması için para lazım, tabi babam işten atılınca para denen illet zaten azken birden ortadan kayboldu. Parayla beraber akrabaların desteği de geri çekildi. Babamın sürdürdüğü direniş için hepsinin ağzında bir türkü gibi "ne gerek vardı buna!" lafları dolanıyordu. Ama böyle zorlu bir süreçte akrabalarımızın bizden esirgediği desteği ÜİD-DER verdi. Bu verilen destek babamla beraber direnen işçileri motive etti. Babam ve arkadaşları direnişi sonuna kadar sürdürdüler ve kazandılar! Tabi ki ÜİD-DER'li işçiler, sadece destekle kalmayıp bize hayatımız boyunca eşlik edecek olan o direnişçi ruhunu kazandırdılar. Sınıf dayanışmasının ve örgütlü olmanın ne kadar önemli olduğunu kavradık.

Biz bir işçi ailesi olarak direnişinizi en sıcak duygularımızla selamlıyoruz. Umuyoruz ki bu direniş ruhu sizi hiç terk etmez ve Aliağa'da verdiğiniz mücadelede olduğu gibi geri kalan hayatınızda da kararlı durmanızı sağlar. Çünkü biz direniş sürecinde öğrendik ki; asıl kazanım örgütlü olmanın ve mücadele etmenin kendisiymiş. İnanın ve unutmayın ki "Zafer Direnen Emekçinin Olacak!" ■

Tüm ÜİD-DER'li Dostlara Merhaba!

■ Çağlayan'dan bir tekstil işçisi

Uzun yıllardır ÜİD-DER'in bir parçası olmaktan mutluluk duyan bir tekstil işçisiyim. İşçi sınıfının uzun mücadelelerle elde ettiği haklarına yoğun saldırıların olduğu bir dönemden geçmekteyiz. Demokratik hakların askıya alındığı tek adam baskıcı rejiminde yaşamaktayız. Sınıfımızın mücadelesini omuzlamış, mücadele örgütümüz ÜİD-DER'in, tüm olumsuzluklara rağmen verdiği mücadele umudumuzun canlı durmasını sağlıyor.

Geçen sayılarımızda genç işçi ve öğrencilerin ÜİD-DER'le nasıl tanıştıklarını anlattıkları okur mektupları biz anne ve babaları çok mutlu etti. Ben de bir baba olarak çocuklarımızın ÜİD-DER'le tanışma dönemlerinde neler düşündüğümü ve yaşadığımı sizlerle paylaşmak istiyorum. Çocuklarımız çok küçük yaşlardan itibaren ÜİD-DER'in etkinlik ve toplantılarına bizlerle geliyorlardı. Onlarla ÜİD-DER kortejiyle birçok mitinge katıldık.

Kimi zaman yoruldukları için omuzlarımda taşıdım onları. Aradan yıllar geçti Oğlumun 15 yaşını doldurduğu günlerde bir gün "baba ben ÜİD-DER'e gitmek istiyorum" demesi beni çok mutlu etti. Ona ÜİD-DER'den bir arkadaşım ile tanıştırdım. Böylece oğlum ÜİD-DER'de işçi sınıfının bir parçası olarak mücadele etmeyi seçmiş oldu. Onun ÜİD-DER'e gidiş gelişleri kız kardeşlerini de olumlu yönde etkiledi. Onların da ÜİD-DER'e katılımını sağladı. Çocuklarımızın ÜİD-DER'in etkinliklerinde görev almaları, bir baba olarak beni çok mutlu ediyor. Onları sahnede işçi sınıfının mücadelelerinde yazılan şiirleri, marşları okurken görmek, ÜİD-DER'li gençlerimizden daha çok umutlanmama sebep oluyor. Gençlerimizin işçi sınıfımızın mücadelesinde daha çok yer almaları bizlerin geleceğe daha iyi bakmamıza neden oluyor. Ve hep şöyle diyoruz: Örgütlüysek her şeyiz örgütsüzsek hiçbir şey! ■

sendika seçme özgürlüğü için

BEKO İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ ZAFERLE SONUÇLANDI

Beko Teknik İşçileri sendikası 700 kişi tarafından bir ay önce üyesi bulunduğu Cevher-İş Sendikası'ndan ayrışarak sendikası kuruldu. Sendikamızın ilk toplantısı 15 Ocak'ta yapıldı. Toplantıda, sendikamızın ilk toplantısı yapıldı. Toplantıda, sendikamızın ilk toplantısı yapıldı. Toplantıda, sendikamızın ilk toplantısı yapıldı.

BURSA İŞÇİSİ KARAR VERDİ: "SENDİKAMIZ MADEN İŞ'TİR"

Bursa'da kurulu Maden-İş Sendikası'nın Bursa'da faaliyet gösteren bir sendikası Genel Başkanı Mehmet Akın, Bursa İşçileri Sendikası'nın Maden-İş'e üyesi olduğunu açıkladı. Bu karar, sendikamızın Bursa'da faaliyet gösteren bir sendikası Genel Başkanı Mehmet Akın, Bursa İşçileri Sendikası'nın Maden-İş'e üyesi olduğunu açıkladı.

PENDİK'TE 2300 İŞÇİ DAHA MADEN-İŞ'E GELDİ

Pendik'te 2300 işçi daha Maden-İş'e geldi. Bu karar, sendikamızın Bursa'da faaliyet gösteren bir sendikası Genel Başkanı Mehmet Akın, Bursa İşçileri Sendikası'nın Maden-İş'e üyesi olduğunu açıkladı.

15 GÜNDE BİR OKUR

Emek en yüce değerdir

MADEN-İŞ

BİRLİKTE KUVVET DOĞAR

1974-80 15 Ocak 1974

BEKO TEKNİK İŞÇİLERİ SAFLARIMIZDA

Beko Teknik İşçileri Sendikası'nın Bursa'da faaliyet gösteren bir sendikası Genel Başkanı Mehmet Akın, Bursa İşçileri Sendikası'nın Maden-İş'e üyesi olduğunu açıkladı.

Beko Teknik İşçileri Sendikası'nın Bursa'da faaliyet gösteren bir sendikası Genel Başkanı Mehmet Akın, Bursa İşçileri Sendikası'nın Maden-İş'e üyesi olduğunu açıkladı.

"Kadın İşçilerimiz Daha Cesurdu"

1974 yılı sonunda Beko işçileri Maden-İş Sendikası'na örgütlenirken, sarı sendika Cevher-İş sahte üyelik fişleriyle Beko işçilerini kendi üyesi gibi gösterir. 17 Ocak 1975'te, 500'den fazla işçi pankartlarını alarak yetkili iş mahkemesinde görülecek duruşmaya katılmak üzere yola çıkar. Beyazıt çevresindeki katılımlarla birlikte kalabalık 8 bin kişiye ulaşır. İşçiler Sultanahmet'teki adliyeye doğru sloganlarla gider.

"Kadın işçilerimiz daha direngendi, daha cesurdu"

Şevket Yüksel, işçiler Adliye'ye yaklaştığında olanları şöyle dile getiriyordu: "Adliye'ye yaklaştığımızda polis karşıladı bizi, yolumuzu panzerlerle, barikatlarla kestiler. Adliye'ye girmemizi engellediler. Çok sayıda kadın-erkek arkadaşlarımız yaralandı, hatta polislerden de yaralananlar oldu. İşi çatışmaya vardılar.

Oysa hepimizin ellerinde Adliyeye verilmek üzere hazırladığımız dilekçelerimiz vardı ve bizim niyetimiz ortadaydı. Dilekçelerimizde 'Maden-İş'e üyeyim. Durumun referandum yoluyla tespit edilmesini istiyorum' yazıyordu.

Orada polis engelini aşmaya var gücümüzle çalıştık ama ne mümkün. Polisler, 14 işçiyi gözaltına aldılar. Daha sonra avukatlarımızla birlikte gittik ve çıkarttık onları. O gün Sultanahmet'te müthiş bir arbede yaşandı. Polis kadın-erkek, yaşlı-genç demedi çok acımasız davranırdı. Hayatımızda ilk kez elektrikli copu orada tanımış olduk böylece.

Bu arada Genel Merkez'den Rasim Öz'ün ve 14. Bölge'den lakabı Petrocelli olan Ali Şen'in gerçekten çok mücadeleci, çok yaman avukatlar olduğuna tanık olduk. Bize dağılmamamızı anons ediyorlardı. Bizler de zaten sıkı sıkıya kilitlenmiş birbirimize. Hiç birimizde korkudan eser yok.

Kadın işçilerimiz daha da direngendi, daha cesurlardı. Polisin üstüne yürüyorlardı korkusuzca. Nitekim yaralanan işçilerin dördü de kadındı. Melek Yeğre ve Ayşe Durak'ın tedavileri kısa sürede sonuçlanırken, Hatice Baca ve Cemile Ertürk hastaneye kaldırılmıştı.

Süha adında bir arkadaşımız polisin copuna karşı koyarken görüntülenmiş, Hürriyet gazetesinde çıkmıştı.

Bu arada ekipler amiri Zekai Yıldız da atılan bir taşla yaralandı. Onun yerine gelen amir daha bir insandı. Bizi dinledi, neden geldiğimizi, ne istediğimizi sordu. Bizler de ona elimizdeki dilekçelerimizi gösterdik. Sonra bizi ikişer ikişer içeri aldı ve dilekçelerimizi böylece ilettiğimiz olduk.

Çok kötü, zor bir gündü ama hakkımızı da aldık, yediğimiz cöpları, tekmelerin acısını unuttuk. Çünkü Türkiye'de ilk defa referandum hakkını elde etmiştik."

Kemal Türkler, eylem konusunda basına verdiği demeçte olayı şöyle özetlemişti: "DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'na üye olan 700 işçinin sendika seçme özgürlüğünü kullanması sahte üyelik fişleri ile toplu sözleşme yapmaya kalkışan Cevher-İş Sendikası'nın suçüstü yakalanmasını sağlamıştır."

Kaynak: Derinden Gelen Kökler

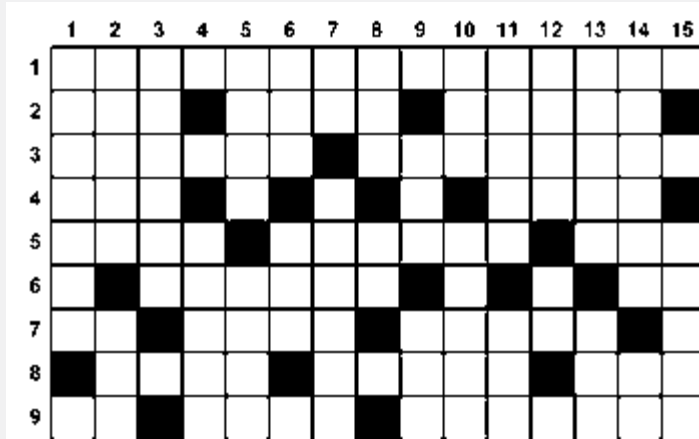
Kadın Olmak

Gökyüzünde ay
Petekte bal
Sevgilinin elinde "gül" değiliz.
Bir elmanın yarısı
Ya da
"Namus belası" olmak değil derdimiz.
Ne bir cennet isteriz ayaklarımızın altında
Ne de
Namus belasına bir cehennemde yaşamak.
Çünkü biliriz;
Nasıl koparılıp atıldığını dalından
Nasıl kırıldığını kolunun kanadının
"Gül" olunca kadınların,
Mezara gömülür gibi gömülüp evlere
Nasıl tarumar edildiğini umutlarının.
Ve bu sebeple;
Ne sevgilinin elinde
Ne de dalında gül değiliz,
En az yarısıyız yaşamın
Ve en az yarısını üretir nasırlı ellerimiz.
Ay değiliz gökyüzünde
Aya da benzemeyiz
Ne onu ne de on dördüyük ayın.
Yani ne ay olmak isteriz
Ne de
Dışında ve ötesinde olmak yaşamın .
Kumaş dokuruz fabrikada

Yün eğiririz
Tütün ekeriz tarlada
Tütün sökeriz
Tütün dizeriz iplere
Yoksulluğumuzu dizer gibi dizeriz.
Türkü söyleriz fabrikada, tarlada türkü söyleriz
Umutlu güzel günlerin türkülerini .
Doğurur ve büyütürüz çocukları
Biz olmadan büyümeyiz çocuklar
Umutlar da öyle .
Biz olmadan yarım kalır türküler
Sevgiler de öyle .
Biz olmadan ne yeşil yeşildir
Ne mavi mavi .
Yani;
Rengini bulamaz renkler biz olmadan
Ve mitler ümit olmaz
Kadınların eli dokunmadan .
Ne varsa dünyada insan eli değen
Anası toprak
Babası emektir.
Ve kadın;
Güneş gibi
Su gibi
Toprak gibi
Hayatın ta kendisi demektir.

Ziya Egeli

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Tek Gıda-İş sendikasında örgütlendikleri için işten atılan işçilerin Bursa'da başlatıp İstanbul'a taşıdıkları direniş.
2. Mesafe. Ansızın. Tehlikeli, sarp ve zor geçit.
3. Atletizmde kullanılan, tek elle savrulan bir alet. Kusurlar, suçlar.
4. Üzme, sıkıntı verme. Bilim.
5. Çocuk dilinde kötü, çirkin. Türlü renklerde, küçük küp biçiminde mermer, taş veya pişmiş toprak parçalarının yan yana getirilmesiyle yapılan resim ve bezeme işi. Engel.
6. Metal çubukların, ağaç dallarının aralıklı sıralanmasıyla yapılan parmaklık veya kafes biçiminde araç. Tellürün simgesi.

7. Numaranın kısaltması. Bir opera yapıtında ya da oratoryoda ezgi. Açık, göze çarpan, belirgin.
8. İtalya'nın başkenti. Kural. Lakin.
9. Şaşkınlık bildiren bir söz. Ümraniye'de kurulu bir sanayi sitesi. Vücuda açık yaralardan giren bir tür mikrobu yol açtığı tehlikeli bir hastalık.

Yukardan Aşağıya

1. Vitrin.
2. Aksama, bozulma. O yer.
3. Kalınca kabuklu, iri ve uzunca taneli, şekeri çok bir tür üzüm.
4. Maksimum.
5. Duyuru. Kilogramın binde biri.
6. Bir çeşit zambak. Konya'da bir baraj.
7. Lorentiyum elementinin simgesi. Yoğunlaşmış borik asitten türeyen sodyum tuzu.
8. Devlet Planlama Teşkilatının kısaltması. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin plaka kodu.
9. Avuç içi. Asalak bir böcek.
10. Tabaklanmış çeylan derisi. Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü, istenç.
11. Noksan. Geri çevirme.
12. Erişmiş, başarmış. Bir soru eki.
13. Su koymaya yarayan kulplu, emzikli kap. Sanma, sanı.
14. Uğursuzluk. Molibden'in simgesi.
15. Dokunuş.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	A	N	T	I	E	M	P	E	R	Y	A	L	I	Ş	T
2	N	Ü	K	L	E	E	R	İ	Ş	T	A	M	P	A	
3	T	M	İ	R	A	H	K	A	M	Ö	M				
4	L	A	H	M	A	Ç	U	N	B	A	R	I			
5	A	Y	A	T	A	L	A	N	A	S	T	R			
6	S	İ	L	E	N	A	K	O	R	S	İ	H			
7	M	Ş	R	E	A	Y	N	İ	Ş	E	F	A			
8	A	M	I	P	A	R	I	S	A	R	N				
9	N	Ü	K	T	E	D	A	N	A	V	A	R	E		

İşçilerin Sordukları /75

■ Yargıtay'ın kreş kararı ne anlama geliyor?

G eçtiğimiz aylarda Yargıtay, kadın işçiler için önemli bir karar aldı. Yargıtay'ın kararına vesile olan davayı banka çalışanı bir kadın açmıştı. Binlerce çalışanı olan bir bankada çalışırken doğum yapan kadın işçi, işe döndüğünde çocuğunu bırakabileceği bir kreş olmadığı için büyük güçlükler yaşamaya başladı. Bu sorunun giderilmesi için çalıştığı bankaya ihtar çekti. Ancak banka bu ihtar dikkate almadı, kadın çalışanın istifasını istedi ve işten çıkardı. Kadın işçi haklarını aramaktan vazgeçmedi ve konuyu mahkemeye taşıdı.

Dava sonucunda Yargıtay çalışan kadınlar açısından emsal olabilecek bir içtihat kararı aldı. Karara göre 150'den fazla çalışanı bulunduğu halde kreş açmayan işyeri haksız bulundu ve "istifa" eden kadın çalışan davayı kazandı. İşverenin kreş konusundaki yasal yükümlülüklerini hatırlatan Yargıtay, kadın çalışana, kıdem ve ihbar tazminatının ödenmesine hükmetti.

■ İş Kanununda kreş hakkı nasıl yer almaktadır?

Bir işyerinde yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 100-150 arasında kadın çalışanın olması halinde işveren emzirme odası kurmalıdır. 150'den çok kadın çalışanın olması halinde ise, 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması ve bakılması, emziren işçilerin çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine yakın bir kreş açılmalıdır. Kreş, işyerine 250 metreden daha uzaksa işveren taşıt sağlamakla yükümlüdür. Kreş açma yükümlülüğünde olan işverenler, kreş içinde anaokulu da açmak zorundadırlar. İşverenler, ortaklaşa kreş kurabilecekleri gibi, kreş açma yükümlülüğünü, kamu kurumlarınca yetkilendirilmiş yurtlarla yapacakları anlaşmalarla da yerine getirebilirler.

Bir işletmenin kreş açma yükümlülüğünün olup olmadığının belirlenmesinde, işverenin belediye sınırları ve çevresi içinde bulunan tüm işyerlerindeki kadın çalışanların toplam sayısı dikkate alınır. Emzirme odası ve kreş

kurulması için gereken kadın çalışan sayısının hesabına erkek çalışanlar arasından çocuğunun annesi ölmüş veya velayeti babaya verilmiş olanlar da dâhil edilir. Çalışma Bakanlığı, işverenlerin bu yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini denetlemek, getirmeyenlere idari para cezası uygulamak zorundadır.

■ Kreş hakkımıza sahip çıkalım!

Yasal zorunluluklara ve para cezalarına rağmen işverenler en büyük sanayi merkezlerinde, işçi havzalarında bile kreş yükümlülüğünü yerine getirmekten kaçıyor. Kreş hakkını gasp etmeyenlerse işyerine uzak mesafedeki kreşlerle anlaşarak, işçilerin iş saatleri içerisinde çocuklarını kontrol etmelerinin ve emzirme haklarını kullanmalarının önüne geçiyor. Patronlar, uzun saatler boyunca çalıştırdıkları işçilerin çocuklarının bakımı ile ilgili sorunlarda sorumluluğu üzerlerinden atıyorlar. Banka çalışanının örneğinde görüldüğü gibi haklarını talep eden işçileri işten çıkarıyorlar.

Yasaların ve Yargıtay kararının ortaya koyduğu gibi sorumluluklarını yerine getirmeyen, çalışanlarına kreş imkânı sağlamayan işyerlerinde çalışan işçiler bu nedenle işten ayrıldıklarında kıdem ve ihbar tazminatlarını talep etmekten geri durmamalıdır. Ancak bununla da yetinmemeli, önceki işçi kuşaklarının bize miras bıraktığı haklara sahip çıkmalı, taleplerini mücadeleyle ortaya koymalıdır.

İşçi çocukları için, kreşler ücretsiz olmalıdır. Her işçi çalıştığı işyerindeki işçi sayısına bakmaksızın kreş hakkından yararlanabilmelidir. Her bölgede tüm işçilerin yararlanacağı çok sayıda kreş açılabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Çalışma saatleri içerisinde işçiler çocuklarına ulaşabilmelidir. Kreş yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenlere verilecek cezalar tek sefere mahsus bırakılmamalı ve işçi sayısına göre arttırılmalıdır. Sendikalar kreş hakkının yasalarda daha geniş bir hak olarak yer alması için mücadele etmelidirler. Bu hak toplu sözleşmelerde ayrıca güvence altına alınmalıdır. ■

Üreten ve İnşa Eden Kim, Kahraman Kim?

“Yedi kapılı Teb şehrini kuran kim?
Kitaplar yalnız kralların adını yazar.
Yoksa kayaları taşıyan krallar mı?”

Böyle diyordu işçi sınıfının ozanlarından Bertolt Brecht, Okumuş Bir İşçi Soruyor adlı şiirinde... Öyle ya resmi tarih kitaplarında yalnızca kralların, beylerin, paşaların yani egemenlerin adları yazıyor. Roma demek Sezar demektir bu kitaplara göre... Galyalıları tek başına Sezar yenmiş, Hindistan'ı tüysüz İskender almış, Yedi Yıl savaşını ise bir başına 2. Frederik kazanmıştır, yine bu kitaplara göre... Piramitlerin inşasında on binlerce kölenin öldüğü söylenir ama dünyanın yedi harikasından biri olduğu kabul edilen Keops Piramidi, adını bu adsız kahramanlardan almaz. Keops, Antik Mısır'ın zalim firavunlarından biridir ve tarih kitapları Antik Mısır'dan bahsedekse eğer, Keops'tan ve onların yaşamından bahseder. İskelet sistemlerini bozacak kadar ağır yükler taşıyan ve bu görkemli yapıları canları pahasına inşa eden köleler hiç yaşamamışlardır! Peki, neden böyledir bu? Çünkü kâğıt ve kalem yıllar boyunca egemenlerin tekelinde olmuştur. Kendi sınıf çıkarları için emeği ve emekçileri yok saymıştır egemenler. Gerçek tarihi eğip bükmüş, kendilerini anlatmış, kendi tarihlerini yazmışlardır.

Bugünün egemenleri de tarihi kendi bakış açılarından yazıyorlar. Üstelik ellerinde çok daha gelişmiş ideolojik araçlar var. Filmler, diziler, belgeseller, reklamlar... Hepimizin hayatında tüm bunların büyük bir yeri yok mu? Gelişen teknoloji ve insanlığın değişen alışkanlıkları nedeniyle film ve diziler hayatımızda büyük rol oynuyor. İşte tam da bu noktada Brecht'in şiirini hatırlayalım. Nasıl ki kitaplar hep kralların, beylerin adını yazıyorsa filmler, diziler de öyle! Mesela Game of Thrones yani Taht Oyunları dizisi...

Dizi 8 sezon boyunca tüm dünyada revaçtaydı, hâlâ da öyle. Yayınlandığı ilk günden itibaren Taht Oyunları'nın fanatikleri oluştu ve çoğu insan için bu dizi, dizi olmaktan öteye geçti. Peki, ne anlatılıyor bu dizide? Adından da anlaşılacağı üzere taht oyunları, entrikalar ve savaşlarla dolu bir iktidar mücadelesi... Taht Oyunları'nda bir tarafta “iyiler” var, diğer tarafta “kötüler”... Büyük kralın kim

olacağına karar vermek için sürekli bir savaş halindedir. Peki, gerçekte kim bunlar? Her iki “tarafkiler” de toprak ve mülk sahibi beyler, lordlar, soylular ve krallar... Yani aslında muktedirler kendi aralarında savaşıyorlar. Kameranın kadrajı hep onlara dönük; onların iyilikleri, acıları, aşkları, ihanetleri, entrikaları ve onların kahramanlıkları anlatılıyor. Adeta günümüz dünyasının bir yansıması gibi sürekli bir savaş içerisinde ilerledi Taht Oyunları... Devasa bütçelerle çekilen bu savaş sahnelerini düşünelim. Benzer film ve dizilerde olduğu gibi bu yapımın savaş sahnelerinde de kamera hep “kahramanlara” yani beylere, krallara odaklanıyordu. Onların savaştaki cesur hamleleri gösterilirken arka tarafta sürekli birileri kılıçtan geçiriliyordu.

Peki, kimdi bu birileri? Figüranlar! Keops piramidini inşa ederken ölen isimsiz köleler gibi önemsiz kişiler... Uğruna savaşılan sarayları, tahtları onlar yapmışlardı! Atları eyerleyen, at arabalarını kahramanların hizmetine koşan onlardı. Onların çalıştıkları bağlardan gelen şaraplar içiliyor, ekini onlar biçiyordu. Kahramanların sofralarını donatan yemekler onların emeğinin ürünüydü. Zırh yapan, demiri ateşte dövüp kılıç yapan onlardı. Onlar taht oyunlarının kurbanı olmuş, ölmüş, öldürmüştü. Onlar üretmiş, onlar savaşmıştı. Acıyı onlar çekmişti ama kitlesel olarak kırılan onlardı. Fakat ne adları vardır, ne de suretleri. Kahramana odaklanan kamera kadrajının arka planında, önemsiz işlerle iştigal eden önemsiz kişilerdi onlar. Taht Oyunları ve benzeri hikâyelerde emekçiler hep edilgen, olaylar karşısında pasif bir konumdadır. Üreticiler, köylüler, emekçiler yani sıradan insanlar, bu hikâyelerde sadece kurtarılmayı beklerler.

İster fantastik olsun ister “gerçekçi” sermaye sınıfı tarafından tonlarca para dökülerek yapılan filmler, sermaye sınıfı nasıl düşünmemizi istiyorsa öyle düşünmemizi içeren sinsi mesajlar veriyor. Emekçileri önemsiz ve çaresiz yığınlar olarak gösteriyor, körleştirmeyi hedefliyorlar. Bu sömürü düzenini değiştirecek güçte olduğumuzu görmeyelim, kavramayalım, isyan edip ayağa kalkmayalım istiyorlar. Fakat bilelim ki ne zaman dizi ve filmlerde tasvir edildiği gibi kurtarılmayı beklemek yerine örgütlü bir şekilde harekete geçerez, işte o zaman tarihi biz yazabiliriz! ■